

Esitys ministeri Risikolle monikkoperheiden ennaltaehkäisevän tuen toteuttamiseksi

ESITYS ENNALTAEHKÄISEVIKSI TOIMENPITEIKSI MONIKKOPERHEIDEN OMAEHTOISEN SELVIYTYMISEN TUKEMISESSA

Hyväluoman (2010) tutkimuksen mukaan monikkoperheet ovat jääneet kaikissa perhetukipalveluissa useammin kuin muut lapsiperheet vaille tarvitsemaansa palvelua. Ennaltaehkäisevä tukeminen on inhimillistä ja edullisempaa kuin korjaavat toimenpiteet. Hallitusohjelmassa ennaltaehkäisevää työtä painotetaan.

Monikkoperheen isien lapsikohtainen isyysvapaa

Vanhempainvapaatyöryhmä on muistiossaan kannattanut Suomen Monikkoperheet ry:n esitystä siitä, että jos lapsia syntyy yhtäaikaisesti useampia kuin 1 (2 tai 3), isän yhtä aikaa äidin kanssa pidettävää kautta tulisi pidentää lasten määrän mukaisesti (=2 x 24 arkipäivää tai 3 x 24 arkipäivää). Vanhemmat voisivat olla samanaikaisesti vanhempainvapaalla enintään 24 arkipäivää (arkipäivien määrä työryhmän esittämien A- ja C-mallien mukaisesti). Vanhempainrahakauden monikkopidennys säilyisi entisellään. Kustannukset työryhmän esittämällä 24 arkipäivän mallilla olisivat 1,55 miljoonaa euroa/vuosi. Nykyisin monikkoperheisän isyysvapaa tulee vain yhdestä lapsesta.

Vanhempainvapaajärjestelmän kehittämisessä monikkoperheiden osalta on erityisen tärkeää turvata molempien vanhempien yhtäaikainen mahdollisuus olla yhtäaikaisesti hoitamassa vauvoja.

Perusteluja lapsikohtaiselle isyysvapaalle ovat:

- isä voi olla yhtä aikaa äidin kanssa kotona hoitamassa lapsia
- isä luo kontaktin jokaiseen lapseen yksilöllisesti.
- lapsikohtainen isyysvapaa turvaa vanhempien jaksamista ja työkykyä, sillä monikkoperheessä yksi suurimmista jaksamista verottavista seikoista on riittämätön yöuni.
- perheeseen sitoutuneet miehet voivat paremmin ja täysimääräisen vapaan pitäminen vahvistaa parisuhdetta ja hyvinvointia.
- nimenomaan isille kohdennettuun jaksoon tehdyt pidennykset lisäävät yleisesti isien vapaiden käyttöä.
- lähes kaikki kolmoslapset ja puolet kaksoslapsista syntyvät keskosina.
- monikkolapset ovat infektioherkempiä noin kahteen ikävuoteen asti
- työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen; äidit ovat viisi kertaa useammin masentuneita kuin yhden vauvan synnyttäneet äidit. Varhain koettu väsymyksen on heillä pysyvämpää: ”viisivuotiaiden kaksosten äidit ovat edelleen väsyneempiä ja masentuneempia kuin ne äidit, jotka ovat saaneet lapsia ehkä tiheästikin, mutta jotka eivät ole saaneet useampia lapsia samanaikaisesti (Thorpe)

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että monikkoperheisän isyysvapaakautta korjataan lasten lukumäärän mukaisesti (esim. kaksosista 18+18 arkipäivää, työryhmän mallissa 24+24 arkipäivää). Isän osallistuminen yhteisvanhemmuuden kautta tukee perheen hyvinvointia kokonaisvaltaisesti monikkovanhemmuuden kannalta haasteellisimmassa elämänvaiheessa.

Esitys ministeri Risikolle monikkoperheiden ennaltaehkäisevän tuen toteuttamiseksi

Lapsiperheiden kunnallinen kotipalvelu

Hallitusohjelman mukaan lapsiperheiden kotipalvelua kehitetään ja lisätään. Tämä on myös monikkoperheitä parhaiten tukeva ennaltaehkäisevä palvelu. Hyväluoman (2010) tutkimuksen mukaan monikkoperheet olivat jääneet kaikissa perhetukipalveluissa useammin kuin muut lapsiperheet vaille tarvitsemaansa palvelua, kotipalvelun saannissa tämä ero oli kaikkein räikein.

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että kuntien valtionosuuksia tulisi lisätä niin, että kuntien on mahdollista toteuttaa lapsiperheiden kotipalvelua. Lisäksi on kehitettävä keinoja, jolla varmistetaan että kunnat antaisivat tarvittaessa sosiaalihuoltolain mukaista ennaltaehkäisevää kotipalvelua.

Monikkoperhevalmennuksen kehittäminen julkisessa terveydenhuollossa

Hallitusohjelmassa perheiden palveluja halutaan kehittää ottaen huomioon perheiden erilaiset tarpeet. Useampaa kuin yhtä vauvaa odottava äiti ja hänen perheensä ovat erityisen tiedon ja tuen tarpeessa. Tätä tukea on luontevaa antaa perhevalmennuksen muodossa, monisikiöodottajien kohdalla huomioiden monisikiöraskauden erityistilanne. Suomen Monikkoperheet ry on laatinut materiaalin, jonka avulla terveydenhuollon ammattilainen tai vertaisohjaaja pystyy viemään läpi räätälöidyn monikkoperhevalmennuksen. Suomen Monikkoperheet ry on hakenut Raha-automaattiyhdistyksestä vielä RAY-projektirahoitusta Ohjausvälineitä monikkovauvoja odottaville – hankkeeseen, joka toteutuessaan pystyy päivittämään em. monikkoperhevalmennuksen ohjaajan ohjausaineiston sekä tuottamaan ensitietovideon monisikiöodotuksen ja monikkoarjen tueksi.

Kansallisen äitiyshuollon asiantuntijaryhmän tehtävänä on laatia valtakunnallisia ohjeistuksia äitiysneuvolatoimintaan. Monikkoperheisiin liittyviä asioita tullaan käsittelemään em. ohjeistuksissa (Paula Risikon vastaus kansanedustaja Tuula Väätäisen kysymykseen).

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että monikkoperhevalmennusta olisi jatkossa tarjolla jokaiselle monikko-odottajalle julkisen terveydenhuollon piirissä (omana toimintana tai ostopalveluna). Monikkoperheiden erityistarpeisiin vastaaminen tulee ottaa nykyistä paremmin huomioon neuvolan ja tulevan perhekeskustoiminnan kehittämisessä. Lisäksi Suomen Monikkoperheet ry esittää, että järjestö kutsutaan kuultavaksi kansallisen äitiyshuollon asiantuntijaryhmään.

Lähteet:

Hyväluoma, J. (2010). Moninkertaisia onnenhetkiä ja arjen haasteita. Monikkoperheiden vanhempien kokemuksia perheen hyvinvoinnista. Perhetutkimuskeskus. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: http://www.suomenmonikkoperheet.fi/monikko2008/tiedostot/raportti_web.pdf
Risikko, P. (2011) Ministerin vastaus kansanedustaja Tuula Väätäisen kysymykseen 1364/2010 Monikkoperheiden erityisosaamista vaativan perhevalmennuksen saatavuudesta. Thorpe K, Golding J, MacGillvray, I, Greenwood R. (1991) Comparison of prevalence of depression in mothers of twins and mothers of singletons. BMJ 302:875-8).